Lietas Nr. C30673513
Lietas arhīva Nr. CA-0568-15/31

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 30.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese A.Veita,
tiesneses: M.Zelmene, S.Vamža,
ar tiesas sēžu sekretāru M.Malojlo,
piedaloties zvērinātiem advokātiem I.Plakanei, J.Meijam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret SIA "Vestabalt", ar trešajām personām /pers. B/ un /pers. C/, par vienošanās atzīšanu par spēkā neesošu sakarā ar SIA "Vestabalt" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 30.maija spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 30.maija spriedumu noraidīta /pers. A/ (turpmāk arī prasītājs) prasība pret SIA "Vestabalt" (turpmāk arī atbildētāja) par vienošanās atzīšanu par spēkā neesošu.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādīto.

Lietā nav strīda, ka /pers. B/ un /pers. C/uz īpašuma tiesību pamata pieder nekustamais īpašums /adrese/.

SIA „Vestabalt" ir nekustamā īpašuma /adrese/, apsaimniekotājs un pārvaldītājs. Savukārt, /pers. A/ lieto dzīvokli Nr.14, /adrese/.

2007.gada 2.janvārī starp apsaimniekotāju SIA „Vestabalt" un /pers. A/ noslēgta vienošanās par īres maksas apmēra noteikšanu S-2007/02-81.

Prasītājs apstrīdējis šo vienošanos, lūdzot to atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža, norādot, ka, parakstot vienošanos, notikusi svarīga maldība, atbildētāja piemērojusi viltu, sagatavojot vienošanos, kā arī piemērojusi spaidus un draudus.

Tiesa atzinusi, ka prasītāja argumenti, ka vienošanās parakstīta aiz maldības, viltus un spaidiem nav guvuši apstiprinājumi ar lietā esošajiem pierādījumiem.

Lietā nav pierādījies fakts, ka prasītājs nav parakstījis vienošanos, jo lietā neatrodas pierādījumi, ka pati vienošanās un prasītāja paraksts uz tās būtu viltots. Arī pats prasītājs pēc būtības atzinis, ka paraksts uz vienošanās ir viņa.

Apstāklis, ka prasītājs neatceras, ka ir parakstījis vienošanos, neietekmē un nepierāda to, ka uz vienošanās nav paša prasītāja pašrocīgi parakstīts paraksts.

Arī apstāklis, ka prasītāja rīcībā nav vienošanās oriģināla, neietekmē vienošanās satura un prasītāja paraksta īstumu uz tās.

Lietā nav arī neviena pierādījuma tam, ka pati vienošanās būtu ar jebkādām viltojuma pazīmēm. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt vienošanās saturu un parakstu, t.sk., prasītāja īstumu uz tās.

Atsaucoties uz Civillikuma 1441., 1445. un 1458.pantu, tiesa atzinusi, ka prasītājs lietā nav iesniedzis nevienu pierādījumu apgalvojumam, ka 2007.gada 2.janvārī, parakstot strīdus vienošanos, viņš nebūtu sapratis tās jēgu un valodu un nav devis piekrišanu vienošanās izteiktajam darījumam.

Prasītāja apgalvojums, ka viņš nesaprot latviešu valodu un uz vienošanās nav atzīme, ka teksts ir ticis iztulkots prasītājam saprotamā krievu valodā, pats par sevi nepierāda to, ka viņam nebija saprotams vienošanās teksts. Prasītājs nav tiesai ticami un saprotami izskaidrojis, kāpēc viņš ir parakstījis vienošanos, ja viņam nebija saprotams tās saturs un jēga.

Turklāt tiesa ņēmusi vērā, ka uz vienošanās teksta prasītājs skaidrā un gramatiski pareizā latviešu valodā ir atšifrējis savu parakstu, kas norāda uz to, ka prasītājam ir zināšanas latviešu valodā.

Tiesa noraidījusi kā nepamatotu prasītāja argumentu, ka viņam nebija saprotams vienošanās saturs un jēga, un prasītājs nav nemaz devis darījumam savu piekrišanu.

Citējot Civillikuma 1459.pantu, tiesa atzinusi, ka prasītājs nav pierādījis to, kā atbildētāja prettiesīgi ir maldinājusi prasītāju, sagatavojot vienošanos, un kādas prasītāja interesēm pretējas darbības atbildētāja piedabūjusi izdarīt.

Apstāklis, ka atbildētāja nav izskaidrojusi vienošanās būtību un sekas, nepierāda to, ka pēdējā būtu piemērojusi viltu.

Atsaucoties uz Civillikuma 1463.pantu tiesa atzinusi, ka prasītājs nav pierādījis faktu, ka atbildētāja pie vienošanās noslēgšanas 2007.gada 2.janvārī pret viņu piemērojusi jebkādus spaidus.

Lietā iesniegtās fotogrāfijas par 2010.gadu neattiecas uz šo lietu, jo vienošanās noslēgta pirms 2010.gada, proti, 2007.gadā.

Arī prasītāja iesniegtie medicīnas iestāžu dokumenti attiecas uz periodu pēc 2007.gada un nepierāda spaidus no atbildētājas 2007.gadā pie vienošanās noslēgšanas. Turklāt prasītāja veselības problēmas pašas par sevi nevar kalpot par pierādījumu tam, ka atbildētāja piemērojusi spaidus.

Arī apstāklis, ka prasītāja sieva un meita kategoriski nav piekritušas īres līguma grozīšanai un nav tikušas pieaicinātas pie vienošanās parakstīšanas, negroza vienošanās spēkā esamību, jo tā ir noslēgta starp prasītāju un atbildētāju, un pie vienošanās noslēgšanas nebija obligāti jāpiedalās prasītāja meitai un sievai. Apgalvojumi, ka 2007.gadā prasītājs bijis slims un atradies zāļu iedarbībā, nav guvuši apstiprinājumu.

Tāpat lietā nav apstiprinājies apgalvojums, ka atbildētāja draudējusi ar izlikšanu, elektrības atslēgšanu vai pat veikt fiziskas

darbības. Turklāt prasītājs nav pamatojis un pierādījis, kā šīs darbības ietekmējušas vienošanās noslēgšanas apstākļus, proti, kā šīs darbības varēja ietekmēt to, ka prasītājs parakstījis vienošanos.

Ievērojot minēto, tiesa atzinusi, ka prasītājs nav pierādījis prasību par to, ka 2007.gada 2.janvāra vienošanās būtu atzīstama par spēkā neesošu no tās noslēgšanas brīža, un prasība ir noraidāma pilnībā.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniegusi atbildētāja SIA "Vestabalt", lūdzot izbeigt tiesvedību lietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 2.punktu.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti sprieduma nepareizībai.

Prasītāja prasība pret atbildētāju ir juridiski neiespējama, jo strīdus vienošanās ir slēgta uz pilnvarojuma pamata, pārstāvot ēkas īpašniekus /pers. C/un /pers. B/.

Ēkas īpašnieki jau 2011.gada 16.martā cēluši pret prasītāju prasību par parāda piedziņu, pamatojoties uz īres līgumu, kas noslēgts ar namu pārvaldi un vēlāk slēgto strīdus vienošanos par īres maksas noteikšanu. Šī prasība ir pilnībā apmierināta gan ar pirmās, gan apelācijas instances tiesas spriedumu. Nevienā no tiesu instancēm prasītājs nav apstrīdējis faktu, ka vienošanās par īres maksas noteikšanu ir noslēgta ar ēkas īpašniekiem /pers. B/ un /pers. C/.

Nav pamata citā tiesvedībā skatīt jautājumus par strīdus vienošanās spēkā esamību, jo prasītājs ir nokavējis termiņu pretprasības celšanai un formāla cita atbildētāja norādīšana prasības pieteikumā, lai panāktu jaunas tiesvedības ierosināšanu, nemaina faktu, ka strīds par tiesībām, kas izriet no apstrīdētās vienošanās, jau tiek izskatīts citā tiesvedībā.

Prasītājam nevar būt prasījuma tiesību pret SIA "Vestabalt" lietā, kurā tiek skatīts jautājums par darījuma spēkā esamību starp prasītāju un trešajām personām.

SIA "Vestabalt" nekad nav uzņēmusies sev saistības pret prasītāju savā vārdā, bet gan darījumu slēgusi /pers. B/ un /pers. C/vārdā, par ko strīda starp atbildētāju un trešajām personām nav.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājas SIA "Vestabalt" pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Ilze Plakane apelācijas sūdzību uzturēja saskaņā ar tajā norādītajiem argumentiem. Lūdza tiesvedību lietā izbeigt.

Trešās personas /pers. C/pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Jānis Meija norādīja, ka apelācijas sūdzībā norādītie motīvi atzīstami par pamatotiem, taču tiesvedības izbeigšanai lietā nav pamata, un prasība ir noraidāma, jo tā celta pret "neīsto" atbildētāju.

Prasītājs/pers. A/ un trešā persona /pers. B/ uz tiesas sēdi nav ieradušies.

2015.gada 22.janvārī Rīgas apgabaltiesā saņemtajā iesniegumā /pers. A/ pilnvarotā pārstāve lūgusi lietu izskatīt bez prasītāja klātbūtnes.

/pers. B/ par savas neierašanās iemesliem tiesu nav informējusi, atlikt lietas izskatīšanu nav lūgusi. No lietas materiāliem redzams, ka viņai par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā.

Ņemot vērā iepriekš norādīto un to, ka Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktie pamati lietas izskatīšanas atlikšanai nav konstatējami, tiesu kolēģija atzīst, ka saskaņā ar šī likuma 156.panta pirmo daļu un 428.panta otro daļu lieta izskatāma neieradušos lietas dalībnieku prombūtnē.

Motīvu daļa

Noklausījusies SIA "Vestabalt" un /pers. C/pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē un novērtējusi tos kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota, bet prasība ir noraidāma.

Prasītājs savā prasībā lūdzis atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža vienošanos par īres maksas apmēra noteikšanu – S-02007/02-81, kas noslēgta 2007.gada 2.janvārī starp prasītāju kā īrnieku un atbildētāju kā namīpašuma /adrese/, pilnvarotu pārvaldnieku.

Lietā nav ziņu par to, ka prasītājs jebkad būtu apstrīdējis faktu, ka SIA "Vestabalt" strīdus vienošanos noslēgusi kā namīpašuma īpašnieku pilnvarniece.

Tiesu kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzībā pirmās instances tiesai izteikti pamatoti pārmetumi, ka tā nav ņēmusi vērā Civillikuma 1515.pantā noteikto: ja kāds darbojas atklāti kā otra vietnieks, t.i., noslēdz līgumu tieši viņa vārdā, nepārkāpdams savas varas robežas, tad līgums, tiklab pienākumu, kā arī tiesību ziņā saista pašu atvietojamo.

Tiesu kolēģija, piemērojot šo normu, kā arī Civillikuma 2309.panta noteikumus (pilnvarnieka uzņemtās saistības pilnvarotājam jāatzīst un jāizpilda kā savas paša) izskatāmās lietas faktiskajiem apstākļiem, atzīst, ka ar apstrīdēto vienošanos ir nodibinātas saistību tiesiskās attiecības starp prasītāju kā īrnieku un /pers. B/ un /pers. C/ kā izīrētājiem.

To apstiprina arī apstāklis, uz ko jau pirmās instances tiesas uzmanību vērsusi atbildētājas pārstāve, proti, ka /pers. B/ un /pers. C/ ir atzinuši apstrīdēto vienošanos gan tiesību, gan pienākumu ziņā par sev saistošu, jo ir cēluši prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu, kas cita starpā pamatota ar šajā lietā apstrīdēto vienošanos par īres maksas noteikšanu.

Pārbaudot aktualizētos datus tiesu kolēģijai pieejamajā Tiesu informācijas sistēmā, konstatējams, ka tiesvedība sakarā ar /pers. B/ un /pers. C/ prasību ierosinātajā lietā ir pabeigta visās tiesu instancēs, un Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 29.oktobra spriedums civillietā Nr.C30542511, ar kuru namīpašuma īpašnieku prasība pilnībā apmierināta, ir stājies spēkā 2014.gada 22.decembrī, kad Augstākās tiesas Civillietu departaments attiecies ierosināt kasācijas tiesvedību.

Šādos apstākļos tiesu kolēģija atzīst, ka prasījums par 2007.gada 2.janvārī noslēgtās vienošanās spēkā esamību var tikt vērsts tikai pret /pers. C/ un /pers. B/, kas izskatāmajā lietā par atbildētājiem nav aicināti un pret viņiem prasība nav celta.

Prasītājs, vēršot savu prasījumu pret SIA "Vestabalt", ir cēlis prasību pret neīsto atbildētāju, un tas, tiesu kolēģija ieskatā, ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai, nevērtējot prasību pēc būtības.

Vienlaicīgi tiesu kolēģija atzīst, ka lietā nav konstatējams Civilprocesa likuma 223.panta 2.punktā noteiktais pamats tiesvedības izbeigšanai lietā, ko atbildētāja lūgusi apelācijas sūdzībā.

Minētā procesuālā norma noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesību.

Neesot strīdam par to, ka /pers. A/ ir viens no strīdus vienošanās līdzējiem, nevar būt strīda arī par to, ka viņam ir prasības tiesība par šīs vienošanās spēkā esamību.

Apstāklis, ka viņa prasība ir procesuāli defektīva, jo prasījums vērsts pret neīsto atbildētāju, nevar būt par pamatu secinājumam, ka prasītājam nav prasības tiesību par strīdus priekšmetu.

Līdz ar to Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka lietā nav konstatējami tādi apstākļi, kas būtu par pamatu tiesvedības izbeigšanai Civilprocesa likuma 223.panta 2.punkta izpratnē, tādēļ lūgums par tiesvedības izbeigšanu lietā kā nepamatots ir noraidāms.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, noraidot prasību, taisījusi pareizu spriedumu, taču, nepareizi novērtējot lietas faktiskos apstākļus, nepamatoti vērtējusi prasību pēc būtības. Apelācijas sūdzībā norādītie argumenti ir guvuši daļēju apstiprinājumu.

Noraidot prasību un atzīstot apelācijas sūdzības argumentus par daļēji pamatotiem, bet apelācijas sūdzībā pieteikto lūgumu noraidot, tiesu kolēģija atzīst, ka atbildētājas samaksātā valsts nodeva par apelācijas sūdzību saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pēdējais nav atlīdzināma.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193. un 432.pantu Civillietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a:

noraidīt /pers. A/ prasību pret SIA "Vestabalt" par vienošanās atzīšanu par spēkā neesošu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese A.Veita

Tiesnese M.Zelmene

Tiesnese S.Vanža